

Riksrevisionens styrelses redogörelse om skatteavtal med andra länder

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet Riksrevisionens styrelses redogörelse om skatteavtal med andra länder (redog. 2010/11:RRS12).

Riksrevisionen har granskat regeringens arbete med att förhandla skatteavtal med andra länder och redovisat resultatet i rapporten Sveriges skatteavtal med andra länder – effekterna av regeringens arbete (RiR 2010:24). Av granskningsrapporten framgår att avtalstakten har sjunkit sedan slutet av 1990-talet och att konkurrensaspekterna prioriterats ned till förmån för arbetet med informationsutbytesavtal med sekresstat. I rapporten framhålls vidare att regeringen inte har tagit fram de underlag som behövs för att det ska gå att analysera effekterna av utjämningsordningen mellan Sverige och Danmark.

Riksrevisionens styrelse har funnit att slutsatserna i denna granskningsrapport bör överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse. Riksrevisionens styrelse understryker skatteavtalsnätets vikt när det gäller att undanröja dubbelbeskattning, skapa goda konkurrensförhållanden och förhindra skatteflykt och framhåller informationsutbytesavtalens betydelse i arbetet mot internationell skatteflykt. Styrelsen anser att det är viktigt att skatteavtalsnätet inte fortsätter att tappa i konkurrenskraft och anför att regeringen bör förtydliga sin strategi på skatteavtalsområdet. När det gäller den svensk-danska utjämningsordningen välkomnar styrelsen regeringens besked om att en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet har sänts till det danska Skatteministeriet. Styrelsen anser att det finns ett behov av att klarlägga effekterna av detta avtal.

I de motioner som väckts med anledning av redogörelsen begärs tillkännagivanden om ökade insatser för att uppdatera skatteavtalen, om fortsatt arbete för fler informationsutbytesavtal, m.m. När det gäller avtalet med Danmark begärs tillkännagivanden som syftar till att påskynda den gemensamma utvärderingen så att en omförhandling kan inledas under hösten 2011.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna och lägger redogörelsen till handlingarna.

I betänkandet finns tre reservationer (S, SD) och ett särskilt yttrande (V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens redogörelse om skatteavtal med andra länder	5
Reservationer	11
1. Skatteavtal med andra länder, punkt 1 (S)	11
2. Sidoavtalet mellan Sverige och Danmark, punkt 2 (S)	12
3. Sidoavtalet mellan Sverige och Danmark, punkt 2 (SD)	14
Särskilt yttrande	16
Skatteavtal med andra länder, punkt 1 (V)	16
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Redogörelsen	17
Följdmotionerna	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skatteavtal med andra länder

Riksdagen avslår motion 2010/11:Sk1 yrkandena 1–5.

Reservation 1 (S)

2. Sidoavtalet mellan Sverige och Danmark

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:Sk1 yrkande 6 och 2010/11:Sk2 yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (S)

Reservation 3 (SD)

3. Riksrevisionens styrelses redogörelse

Riksdagen lägger redogörelse 2010/11:RRS12 till handlingarna.

Stockholm den 7 april 2011

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Veronica Palm (S), Ulf Berg (M), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Christina Karlsson (S), Karin Nilsson (C), Jessika Vilhelmsson (M), Helena Leander (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V), Johnny Munkhammar (M) och Peter Persson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet Riksrevisionens styrelses redogörelse 2010/11:RRS12 om skatteavtal med andra länder och de båda motioner som väckts med anledning av redogörelsen, se bilaga.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

Riksrevisionens styrelse har funnit att slutsatserna av den granskning som Riksrevisionen redovisar i rapporten Sveriges skatteavtal med andra länder – effekterna av regeringens arbete (RiR 2010:24) bör överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse. I anslutning härtill anför styrelsen följande.

Granskningen visar att avtalstakten under den senaste tioårsperioden, både vad gäller nya och omförhandlade skatteavtal, har sjunkit och att det förberedande förhandlingsarbetet har minskat. Däremot har antalet informationsutbytesavtal med sekresstaten ökat. Enligt Riksrevisionen kan regeringens prioritering av informationsutbytet under senare år till stor del anses vara motiverad, men det konstateras samtidigt att konkurrensaspekterna inte har kunnat upprätthållas som tidigare.

Styrelsen understryker betydelsen av att skatteavtalsnätet lindrar eller undanröjer effekterna av dubbelbeskattning, skapar goda konkurrensförhållanden och förhindrar skatteflykt. Avtalen bör ge goda villkor såväl för utländska investeringar i Sverige som för svenska investeringar utomlands. Styrelsen framhåller samtidigt att också informationsutbytesavtal är betydelsefulla för att minska internationell skatteflykt och välkomnar därför den ökade förekomsten av sådana avtal. Styrelsen anser dock, mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen, att det är viktigt att skatteavtalsnätet inte fortsätter att tappa i konkurrenskraft. Av granskningen framgår att flera konkurrentländer har fått bättre villkor än Sverige vid omförhandlingar under senare år. Styrelsen anser därför att regeringen bör överväga och förtydliga sin strategi på skatteavtalsområdet.

När det gäller den svensk-danska utjämningsordningen som bl.a. reglerar hur länderna ska kompenseras för uteblivna skatteintäkter, välkomnar styrelsen det besked som lämnats av regeringen i en interpellationsdebatt som ägt rum med anledning av granskningen (interpellation 2010/11:87). I debatten anförde finansministern att en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet har sänts till det danska Skatteministeriet. Styrelsen delar uppfattningen att det finns ett behov av att klarlägga effekterna av avtalet.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens redogörelse om skatteavtal med andra länder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om tillkännagivanden till regeringen om inriktningen av arbetet med skatteavtal och informationsutbytesavtal, m.m. och om sidoavtalet med Danmark.

Riksdagen lägger Riksrevisionens redogörelse till handlingarna.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (S) och 3 (SD) samt särskilt yttrande (V).

Granskningsrapporten

Riksrevisionen har granskat regeringens arbete med att förhandla skatteavtal med andra länder. Resultatet av granskningen har redovisats i granskningsrapporten Sveriges skatteavtal med andra länder – effekterna av regeringens arbete (RiR 2010:24).

Riksrevisionens sammanfattande slutsats är att Sverige i stora stycken saknar en uttalad strategi för skatteavtalspolitiken. Konkurrensfrågorna har varit nedprioriterade sedan slutet av 1990-talet, även innan arbetet med informationsutbyten initierades av Nordiska ministerrådet. Regeringens prioriteringar har enligt Riksrevisionen lett till uppenbara risker för att skatteavtalsnätet tappar i konkurrenskraft. Denna risk förstärks av de långa löptider som präglar avtalsarbetet. Såvitt Riksrevisionen har kunnat bedöma har den avtagande avtalstakten respektive dess effekter inte varit föremål för någon debatt i riksdagen. Ett ökat fokus på konkurrensfrågorna borde enligt Riksrevisionen ge betydande vinster på lite längre sikt. Utöver problemen med avtalsnätets konkurrenskraft återstår kända problem med skatteläckage i flera äldre skatteavtal. Trots att man har prioriterat informationsutbytet saknar Sverige uppdaterade avtalsvillkor när det gäller informationsutbyte med centrala sekreterstater. Därtill har regeringen trots omfattande kritik låtit sig nöja med ofullständiga underlag om effekten av utjämningsordningen mellan Sverige och Danmark.

Riksrevisionen lämnar mot denna bakgrund följande rekommendationer.

- Regeringen bör förtydliga sin strategi på skatteavtalsområdet och redovisa hur man arbetar för att uppnå sina mål. Om målen med skatteavtalen kvarstår måste fokus på konkurrensfrågorna öka för att svenska företags konkurrenssituation inte ska försämrats.
- Regeringen bör överväga att fortsätta det nordiska samarbetet för att frigöra resurser till övrigt skatteavtalsarbete.

- Regeringen bör skyndsamt ta fram ett underlag för att utvärdera den svensk-danska utjämningsordningen.

Riksrevisionens styrelses överväganden

I den redogörelse som lämnats till riksdagen anför Riksrevisionens styrelse att slutsatserna av den granskning som Riksrevisionen redovisat bör överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse. I anslutning härtill anför styrelsen följande.

Granskningen visar att avtalstakten under den senaste tioårsperioden, både vad gäller nya och omförhandlade skatteavtal, har sjunkit och att det förberedande förhandlingsarbetet har minskat. Däremot har antalet informationsutbytesavtal med sekresstaten ökat. Enligt Riksrevisionen kan regeringens prioritering av informationsutbytet under senare år till stor del anses vara motiverad, men samtidigt konstateras att konkurrensaspekterna inte har kunnat upprätthållas som tidigare.

Styrelsen vill understryka betydelsen av att skatteavtalsnätet lindrar eller undanröjer effekterna av dubbelbeskattning, skapar goda konkurrensförhållanden och förhindrar skatteflykt. Avtalen bör ge goda villkor såväl för utländska investeringar i Sverige som för svenska investeringar utomlands. Styrelsen vill samtidigt framhålla att också informationsutbytesavtal är betydelsefulla för att minska internationell skatteflykt och välkomnar därför den ökade förekomsten av sådana avtal.

Styrelsen anser dock, mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen, att det är viktigt att skatteavtalsnätet inte fortsätter att tappa i konkurrenskraft. I granskningen visas att flera konkurrentländer har fått bättre villkor än Sverige vid omförhandlingar under senare år. Styrelsen anser därför att regeringen bör överväga och förtydliga sin strategi på skatteavtalsområdet.

När det gäller den svensk-danska utjämningsordningen som bl.a. reglerar hur länderna ska kompenseras för uteblivna skatteintäkter, välkomnar styrelsen det besked som lämnats av regeringen i en interpellationsdebatt som ägt rum med anledning av granskningen (interpellation 2010/11:87). I debatten anförde finansministern att en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet har sänts till det danska Skatteministeriet. Styrelsen delar uppfattningen att det finns ett behov av att klarlägga effekterna av avtalet.

Motionerna

I motion Sk1 yrkandena 1–6 av Veronica Palm m.fl. (S) anfördes att insatserna bör öka när det gäller skatteavtalen för att svenska företags konkurrenssituation inte ska försämrats och att arbetet för fler informationsutbytesavtal med skatteflyktsparadis bör fortsätta. Vidare bör Sverige på alla sätt och inte minst inom OECD bidra till att en bättre internationell ordning skapas så att utvecklingsländerna kan få del av dolda tillgångar genom informationsutbyte. Arbetet med ett utvidgat antibedrägeriavtal med Schweiz bör stödjas och Skatteverkets uppföljning av informationsutbytesavtalen förbättras. Sidoavtalet med Danmark är enligt motionärerna oför-

månligt och bör omförhandlas snarast. Tidsplanen för den utvärdering som regeringen begärt bör därför vara att den ska vara klar så att en förhandling kan påbörjas under hösten 2011.

I motion Sk2 yrkandena 1 och 2 av Leif Jakobsson (S) anförts att utgångspunkten för ett nytt avtal med Danmark måste vara att bostadskommunerna och landstingen får en rimlig täckning för de välfärdstjänster man erbjuder pendlarna i form av skola, sjukvård etc. En omförhandling av skatteavtalet mellan Danmark och Sverige bör inledas under hösten 2011.

Utskottets ställningstagande

Skatteavtal med andra länder

Sverige har ett omfattande och konkurrenskraftigt skatteavtalsnät som bidrar till att svenska företag kan konkurrera utomlands på fördelaktiga villkor. Avtalsnätet lindrar effekterna av dubbelbeskattning, skapar goda konkurrensförhållanden och förhindrar skatteflykt. Avtalen ger goda villkor såväl för utländska investeringar i Sverige som för svenska investeringar utomlands.

Utskottet kan konstatera att aktiviteten på skatteavtalsområdet varit betydande under senare år eftersom den internationella utvecklingen gått mycket snabbt när det gäller möjligheterna att nå nya överenskommelser om informationsutbyte. Det internationella samarbetet mot skatteflykt har inte minst fått förnyad kraft med anledning av finanskrisen. Ett uttryck för detta är den allt bredare uppslutningen kring kravet på en fullständig öppenhet i samarbetet kring skattefrågor. Vid G20:s toppmöte i London den 2 april 2009 kom stats- och regeringscheferna överens om att ingripa mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner, t.ex. skatteparadis, och förklarade att man var beredd att tillgripa sanktioner för att skydda sina offentliga finanser och finanssystem samt att banksekretessens tidevarv var över.

Under de senaste åren har antalet informationsutbytesavtal med sekretessstater ökat kraftigt. Sverige har kunnat ingå avtal enligt OECD:s standard med en rad sådana stater och har nu ett relativt stort nät av informationsutbytesavtal. Avtal om utbyte av information i skatteärenden har nyligen träffats med Schweiz och Liechtenstein. Inom EU pågår dessutom förhandlingar om ett s.k. antibedrägeriavtal mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Liechtenstein å andra sidan. Avtalet syftar bl.a. till att säkerställa informationsutbyte i administrativa skatteärenden enligt OECD:s standard. Kopplat till antibedrägeriavtalet med Liechtenstein finns dessutom ett förslag till mandat för kommissionen att omförhandla och utvidga det befintliga antibedrägeriavtalet mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan. Ekofinrådet har också givit kommissionen i uppdrag att påbörja diskussioner med Schweiz och Liechtenstein om principerna och kriterierna i uppförandekoden. Rådet har vidare antagit ett nytt direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning. Handräckningsdirektivet omfattar främst informationsutbyte, men det innehåller

även bestämmelser om annat samarbete, såsom koordinerade, simultana utredningar samt möjligheter för tjänstemän i en medlemsstat att närvara vid utredningar i en annan medlemsstat.

Även om anslutningen till OECD:s standard för informationsutbyte i skatteärenden har ökat snabbt är det viktigt att de åtaganden om informationsutbyte som görs i avtalen inte förblir rena pappersprodukter. Inom OECD:s globala forum för transparens och informationsutbyte på skatteområdet genomförs därför landrevisioner. I en första fas bedöms regleringen och i en andra fas tillämpningen. G20 har vid mötet i Seoul, Korea, begärt att Global Forum påskyndar sina fas 1- och fas 2-revisioner. Antalet ingångna avtal överstiger nu 600, och revisionsprocessen väntas vid årets utgång ha resulterat i 60 landrapporter.

Inom OECD görs ansträngningar för att snabbt utveckla nätverket för utbyte av information på skatteområdet. Många mindre länder saknar de resurser som behövs för att på kort tid ingå ett stort antal avtal. Även större länder kan ha svårt att samla de resurser som krävs för att förhandla fram avtal med många små och avlägset belägna länder. Utvecklingsländer har samma resursproblem. För att underlätta för dessa länder att skapa ett nätverk av avtal har OECD utvecklat en teknik med multilaterala förhandlingar som förs i syfte att ingå bilaterala avtal. Modellen har utvecklats med det nordiska samarbetet på detta område som förebild. Tre pilotprojekt har startats och visat sig vara framgångsrika. Över 100 avtal har träffats eller är på väg att träffas som ett resultat av detta initiativ. Vidare har den konvention om handräckning i skatteärenden som tillkommit på svenskt initiativ och som utarbetats av Europarådet och OECD i mars 2010 förändrats så att den uppfyller OECD:s standard för informationsutbyte i skatteärenden m.m. Konventionen har också öppnats för tillträde av länder som inte är medlemmar i OECD eller Europarådet.

Utskottet kan sammanfattningsvis konstatera att senare års förhållandevis intensiva arbete mot skatteflykt och skattebedrägerier har inneburit att man inom Regeringskansliet prioriterat arbetet med informationsutbytesavtal och omförhandlingar som syftar till ett ökat informationsutbyte. När arbetet går över i ett lugnare skede kan arbetet med de generella skatteavtalen åter förväntas öka i omfattning. Utskottet utgår ifrån att risken för att Sveriges skatteavtalsnät förlorar i konkurrenskraft då kan motverkas så att svenska företags möjlighet att konkurrera utomlands på fördelaktiga villkor inte försämras. I ett sådant arbete bör också problemen med skatteläckage via äldre avtal uppmärksammas.

Av det anförda framgår vidare att det internationella samarbetet på skatteområdet också är inriktat på att underlätta för utvecklingsländer att skapa ett nätverk av avtal om informationsutbyte som gör att de kan få information om dolda tillgångar, m.m. Det är enligt utskottets mening viktigt att alla länder har möjlighet att delta i arbetet för en global ordning för transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Mot bakgrund av det anförda finns det inte någon anledning att rikta tillkännagivanden till regeringen om inriktningen av arbetet med skatteavtal och informationsutbytesavtal, m.m. Utskottet avstyrker därför motion Sk1 yrkandena 1–5.

Sidoavtalet med Danmark

I avtalet mellan Sverige och Danmark finns en utjämningsordning för skatteintäkter avseende arbetspendlare över Öresund. Utjämningsordningen reglerar hur Sverige och Danmark ska kompenseras för uteblivna skatteintäkter. Från skatteutjämningsystemet undantas landstingsskatten, offentliganställdas löner samt inkomster under ca 150 000 danska kronor. Skatteverket uppskattar att det är en tredjedel av arbetspendlarna från Sverige som omfattas av utjämningsordningen. För inkomståret 2007 sände Sverige ett utjämningsbelopp om ca 78 miljoner kronor till Danmark och fick från Danmark ca 643 miljoner kronor. För inkomståret 2008 blev nettot 755 miljoner kronor och för 2009 blev nettot 683 miljoner kronor. De nettobelopp som Sverige fått är betydligt större än de belopp som erhållits under åren dessförinnan. Den främsta orsaken till ökningen är det växande antalet arbetspendlare från Sverige till Danmark. En annan orsak är att Skatteverket har justerat vissa brister som gällde urval och underlag, vilket medfört att de belopp som överförts till Danmark minskat.

De nettobelopp som Sverige hittills årligen fått från Danmark tillförs samtliga kommuner och landsting via anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Effekterna för kommunerna och landstingen av att personer som bor i ett land har arbetsinkomster i ett annat land ska analyseras av den parlamentariska kommitté som regeringen tillsatt för att utvärdera och utreda det kommunalekonomiska utjämningsystemet (dir. 2008:110). Kommittén ska också överväga alternativa metoder att fördela det utjämningsbelopp som Sverige får från Danmark till följd av utjämningsordningen mellan länderna. Motsvarande frågeställningar vad avser Finland och Norge ska också beaktas. Arbetet ska vara slutfört senast den 30 april 2011. När det gäller pendlingens effekter på utjämningsystemet har utredningen låtit Statskontoret ta fram ett underlag (Gränspendlingens effekter på det kommunala utjämningsystemet).

I ett svar på en interpellation (2010/11:87) den 3 december 2010 angående omförhandling av skatteavtalet med Danmark anförde finansministern bl.a. följande. Frågan om en eventuell omförhandling av sidoavtalet kräver en hantering i flera steg. I ett första steg har en intern analys nu genomförts av hur avtalet tillämpas. Avtalet verkar fungera som ursprungligen avsetts. Det är nu viktigt att som ett andra steg tillsammans med Danmark ta fram ett mer heltäckande underlag. I avtalet anges en möjlighet till gemensam utvärdering. På politisk nivå har nyligen en begäran om en sådan utvärdering sänts till det danska Skatteministeriet. Först efter ett sådant arbete är det möjligt att ta ställning till frågan om en omförhandling av avtalet.

När det gäller motionsyrkandena om att påskynda utvärderingen så att en omförhandling kan börja under hösten 2011, m.m. framgår det av vad som anförts att regeringen sänt en begäran till det danska Skatteministeriet om en gemensam utvärdering av avtalet och att Sverige därefter har mottagit ett positivt svar från Danmark. I likhet med finansministern anser utskottet att en sådan utvärdering bör slutföras innan man tar ställning till frågan om en omförhandling av avtalet ska initieras och om de krav som bör framföras vid en sådan omförhandling.

Utskottet avstyrker motionerna Sk1 yrkande 6 och Sk2 yrkandena 1 och 2.

Riksrevisionens styrelses redogörelse

Utskottet föreslår att redogörelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skatteavtal med andra länder, punkt 1 (S)

av Veronica Palm (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Christina Karlsson (S) och Peter Persson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sk1 yrkandena 1–5.

Ställningstagande

Riksrevisionen har granskat regeringens arbete med att förhandla om skatteavtal med andra länder. Även Svenskt Näringsliv har gjort en kritisk rapport om frågan. Vår uppfattning sammanfaller i stort med kritiken i Riksrevisionens rapport Sveriges skatteavtal med andra länder – effekterna av regeringens arbete (RiR 2010:24).

Riksrevisionens styrelse har betonat betydelsen av att skatteavtalen hanterar problemet med dubbelbeskattning, skapar goda konkurrensförhållanden och förhindrar skatteflykt. Riksrevisionens styrelse framhåller också att informationsutbytesavtal är betydelsefulla för att minska internationell skatteflykt och välkomnar därför den ökade förekomsten av sådana avtal.

Vi menar att det förtydligande av strategin för skatteavtalen som rapporten och Riksrevisionens styrelse efterlyser inte står i motsatsställning till ett fortsatt arbete med informationsutbytesavtal. Vi är glada över att det nordiska projektet avlevererat ett stort antal dubbelbeskattnings- och informationsutbytesavtal. Samtidigt tror vi att OECD bör utvärdera hur avtalen fungerar konkret och diskutera förbättringsmöjligheter av modellavtalet. Det bör också inom OECD utarbetas en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbytet. Sannolikt behövs också andra kompletterande avtal, åtgärder och internationella rutiner så att alla former av skatter omfattas, så att informationsutbytet sker spontant och så att handräckningshjälp ges för att dolda tillgångar verkligen ska bli beskattade av hemvistländerna. Sverige har historiskt varit ett föregångsland i fråga om skatteuppbörd och skatteförvaltning. Vi bör inte minst därför på alla sätt,

inte minst inom OECD, bidra till att en bättre internationell ordning skapas i fråga om skatteuppbörd. Skatteflyktingar och andra som vill hemlighålla ekonomiska tillgångar ska inte ha kvar några skatteflyktsparadis att gömma dem i.

Vi menar att Finansdepartementet måste klara av att modernisera stocken av skatteavtal samtidigt som arbetet med nya skatteavtal med informationsutbytesklausuler ska fortsätta. Finansdepartementet ska också hålla sig informerat om Skatteverkets uppföljningar av hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken. Det har uppenbarligen rått en viss förvirring om kontrolluppgifterna från USA. Det är uppenbart att uppföljningen av kontrolluppgifterna är ett förbättringsområde för både Skatteverket och Finansdepartementet. I sammanhanget vill vi understryka att vi i vår budgetmotion krävt utökade resurser för att Skatteverket bättre ska klara av sitt kontrollarbete mot skattefusk.

Efter EU:s finansministermöte i Bryssel i september 2010 tecknade Sverige och Luxemburg ett tillägg till skatteavtalet från 1996, vilket innebar att banksekretessen i förhållande till svenska skattemyndigheter försvann. I januari i år har ett skatteavtal med informationsutbytesklausul tecknats med Liechtenstein, vilket senare kommer att behandlas av riksdagen. Schweiz är ett mycket populärt skatteflyktsparadis, och hela 55 % av det oredovisade sparandet kommer därifrån enligt Skatteverket. I detta fall pågår ett arbete med avtalsskrivande. Förhandlingar pågår också om ett s.k. antibedrageriavtal mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Liechtenstein å andra sidan. Avtalet syftar bl.a. till att säkerställa informationsutbyte i administrativa skatteärenden enligt OECD:s standard. Förhandlingarna är i huvudsak slutförda, men en slutlig politisk överenskommelse om avtalet återstår dock att göra inom EU. Kopplat till antibedrageriavtalet med Liechtenstein finns dessutom ett förslag till mandat för kommissionen att omförhandla och utvidga det befintliga antibedrageriavtalet mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan. Det befintliga avtalet omfattar för närvarande inte rättslig hjälp och informationsutbyte beträffande direkta skatter. Det är viktigt att Sverige stöder att man på EU-nivå omförhandlar avtalet för att utvidga det i detta avseende.

Med det anförda tillstyrker vi motion Sk1 yrkandena 1–5.

2. Sidoavtalet mellan Sverige och Danmark, punkt 2 (S)

av Veronica Palm (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Christina Karlsson (S) och Peter Persson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:Sk1 yrkande 6 och 2010/11:Sk2 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Arbetspendlingen över Öresund har ökat kraftigt på 2000-talet som en konsekvens av Öresundsbron och ett aktivt arbete för att integrera arbetsmarknaderna i Skåne och på Själland. Det har inneburit en regionförstoring som är bra för näringsliv, forskning och tillväxt.

Samtidigt har frågan om skatteinkomster till den kommun där arbetspendlaren bor blivit alltmer laddad. Obalanser i avtalet med Danmark medför att de svenska kommunerna tappar alltmer skatteintäkter. För de arbetspendlare som bor i Skåne och arbetar i Danmark blir frågan allt besvärligare. De är oroliga för att betraktas som snyltare som inte betalar skatt för skola och vård där de bor. Genom föreningen Öresundsborger har de framfört sin önskan att få betala sin skatt i bostadskommunen.

Vi anser att det är hög tid att omförhandla skatteavtalet med Danmark. I takt med att arbetspendlingen ökar så ökar också skatteklyftan, och det blir allt svårare att få till stånd en rimlig och rättvis ordning. Regeringen har skickat en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet till det danska Skatteministeriet. Vi menar att det redan nu kan konstateras att avtalet är ofördelaktigt för Sverige, även om det givetvis behövs mer underlag om hur pass ofördelaktigt det är.

Utgångspunkten för ett nytt avtal måste vara att bostadskommunerna och landstingen får en rimlig täckning för de välfärdstjänster man erbjuder pendlarna i form av skola, sjukvård etc. Eftersom samhällsorganisationen numera är asymmetrisk i Danmark och Sverige vad avser beskattningsrätten är det rimligt att utgå ifrån en procentsats, ca 25 % av den beskattningsbara inkomsten, som ska föras över till kommuner och landsting. Naturligtvis måste beloppsgränser och undantaget för offentliganställda osv. tas bort, men den slutliga tekniska lösningen får förhandlingarna lösa.

Det har också uppmärksammats att de skattemedel som trots allt kommer från Danmark inte går till de kommuner som berörs, utan går in i det stora utjämningssystemet. Effekterna av det är att västskånska kommuner missgynnas kraftigt. Utjämningskommittén, som är en parlamentarisk översyn av skatteutjämningen, har uppdragit åt Statskontoret att belysa frågan, vilket är gjort i en rapport utgiven den 26 maj 2010. För att det svenska skatteutjämnningssystemet ska kunna ta hand om inkomsterna från gränspendlarna måste också skatteavtalet innehålla en överenskommelse att byta inkomstuppgifter på individnivå så att pendlarkommunerna kan behandlas rättvist i framtiden.

Vi menar att det redan nu kan konstateras att avtalet är ofördelaktigt för Sverige. Man förlorar därför tid genom att inte redan nu begära en omförhandling. Tidsplanen för utvärderingen bör därför vara att den ska vara klar inför en förhandling hösten 2011.

Med det anförda tillstyrker vi de aktuella motionerna.

3. Sidoavtalet mellan Sverige och Danmark, punkt 2 (SD) av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:Sk2 yrkandena 1 och 2 samt bifaller delvis motion 2010/11:Sk1 yrkande 6.

Ställningstagande

Arbetspendlingen över Öresund har ökat kraftigt på 2000-talet som en konsekvens av Öresundsbron och ett aktivt arbete för att integrera arbetsmarknaderna i Skåne och på Själland. Det har inneburit en regionförstoring som är bra för näringsliv, forskning och tillväxt.

Samtidigt har frågan om skatteinkomster till den kommun där arbetspendlaren bor blivit alltmer laddad. Obalanser i avtalet med Danmark medför att de svenska kommunerna tappat alltmer skatteintäkter. För de arbetspendlare som bor i Skåne och arbetar i Danmark blir frågan allt besvärligare. De är oroliga för att betraktas som snyltare som inte betalar skatt för skola och vård där de bor. Genom föreningen Öresundsborger har de framfört sin önskan att få betala sin skatt i bostadskommunen.

Vi anser att det är hög tid att omförhandla skatteavtalet med Danmark. I takt med att arbetspendlingen ökar så ökar också skatteflyktan, och det blir allt svårare att få till stånd en rimlig och rättvis ordning. Regeringen har skickat en begäran om en gemensam utvärdering av avtalet till det danska Skatteministeriet. Vi menar att det redan nu kan konstateras att avtalet är ofördelaktigt för Sverige, även om det givetvis behövs mer underlag om hur pass ofördelaktigt det är.

Utgångspunkten för ett nytt avtal måste vara att bostadskommunerna och landstingen får en rimlig täckning för de välfärdstjänster man erbjuder pendlarna i form av skola, sjukvård etc. Eftersom samhällsorganisationen numera är asymmetrisk i Danmark och Sverige vad avser beskattningsrätten är det rimligt att utgå ifrån en procentsats, ca 25 % av den beskattningsbara inkomsten, som ska föras över till kommuner och landsting. Naturligtvis måste beloppsgränser och undantaget för offentliganställda osv. tas bort, men den slutliga tekniska lösningen får förhandlingarna lösa.

Det har också uppmärksamats att de skattemedel som trots allt kommer från Danmark inte går till de kommuner som berörs, utan går in i det stora utjämningsssystemet. Effekterna av det är att västskånska kommuner missgynnas kraftigt. Utjämningskommittén, som är en parlamentarisk översyn av skatteutjämnningen, har uppdragit åt Statskontoret att belysa frågan,

vilket är gjort i en rapport utgiven den 26 maj 2010. För att det svenska skatteutjämningsystemet ska kunna ta hand om inkomsterna från gränspendlarna måste också skatteavtalet innehålla en överenskommelse att byta inkomstuppgifter på individnivå så att pendlarkommunerna kan behandlas rättvist i framtiden.

Det är hög tid att omförhandla skatteavtalet med Danmark. I takt med att pendlingen ökar så ökar också skatteflyktan, och det blir allt svårare att få till en rättvis ordning. Det är därför viktigt att en omförhandling av avtalet inleds under hösten 2011. Regeringens långbänk och ovilja att ta i frågan måste brytas.

Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförts om förutsättningarna för ett nytt skatteavtal mellan Danmark och Sverige och om vikten av att en omförhandling av skatteavtalet inleds under hösten 2011.

Med det anförda tillstyrker vi motion Sk2 yrkandena 1 och 2. Därmed tillgodoses i huvudsak även motion Sk1 yrkande 6.

Särskilt yttrande

Skatteavtal med andra länder, punkt 1 (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Arbetet med att förhindra skatteläckage utgörs inte enbart av ett utökat informationsutbyte. Det är även viktigt att skatteavtal innehåller bestämmelser som förhindrar att avtalen används på ett sätt som inte är avsett. Vissa av Sveriges skatteavtal kan i dag användas för skatteupplägg som innebär att vissa kapitalinkomster inte kan beskattas vare sig i Sverige eller i det andra avtalslandet. Skatteverket uppskattar i sina analyser ett skatteläckage som kan räknas i miljarder och som var huvudorsaken till att skatteavtalet med Österrike omförhandlades 2006.

Med den låga avtalstakt som nu råder kommer det att ta lång tid innan samtliga skatteavtal med en liknande problematik är omförhandlade. Ett alternativ eller komplement till att omförhandla gamla skatteavtal är att se över möjligheten att införa mer generella regler för att förhindra dessa skatteupplägg, något som bl.a. förts fram av Skatteverket. Regeringen lovade 2007 att återkomma i frågan, men något sådant arbete har ännu inte påbörjats.

Jag anser att det är viktigt att skatteläckaget via äldre avtal stoppas och förutsätter att regeringen nu uppmärksammar problemet och vidtar nödvändiga åtgärder.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2010/11:RRS12 Riksrevisionens styrelses redogörelse om skatteavtal med andra länder.

Följdmotionerna

2010/11:Sk1 av Veronica Palm m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade insatser när det gäller uppdatering av skatteavtalen för att svenska företags konkurrenssituation inte ska försämrats.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fortsatt arbete för fler informationsutbytesavtal med skatteflyktsparadis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom OECD ska verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna till att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbyte.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt skatte- och informationsutbytesavtal med Schweiz.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Finansdepartementet måste förbättra sin uppföljning via Skatteverket om hur skatteavtalen fungerar i praktiken.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda en omförhandling av skatteavtalet mellan Danmark och Sverige hösten 2011.

2010/11:Sk2 av Leif Jakobsson (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inleda en omförhandling av skatteavtalet mellan Danmark och Sverige hösten 2011.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förutsättningar för ett nytt skatteavtal mellan Danmark och Sverige.